

בס"ד
תכנית ללימוד
מושגים

את' איש!

81-7

ברכת המזון

1. ברכת המזון היא מצוות מדאורייתא, כלומר מצווה מהתורה לברך – אבל רק כאשר אדם אכל ושבע. שנאמר: "ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלקיך..."
2. חכמים קבעו שגם אם אדם לא שבע, אבל אכל כמות חשובה – כזית (כ- 27 גרם), הוא חייב לברך.

3. **ברכות ברכת המזון** – לא רק שהמצווה לברך ברכת המזון היא מדאורייתא, אלא גם רוב הברכות הן חובה מדאורייתא – כלומר חובה להזכיר נושאים מסויימים בתוך ברכת המזון. הניסוח של הברכות נעשה בתקופות שונות כמפורט בטבלה הבאה. בברכת המזון ישנן רק ארבע ברכות.. כל משפטי "הרחמן" ומה שאומרים לאחר הברכות הן תפילות ובקשות נוספות, אבל לא ברכות.

שם הברכה	נושא	מקור הברכה	מי ניסח את הברכה?	פתיחה וסיום של הברכה
ברכת הזן	שהקב"ה מספק לכל הבריות מזון בחסד	מדאורייתא	משה, על המן	פותחת ב"ברוך" ומסתיימת ב"ברוך" (ברוך אתה ה' הזן את הכל")
ברכת הארץ	ארץ ישראל, ברית, תורה והודיה לה'	מדאורייתא	יהושע, בכניסה לארץ ישראל	לא פותחת ב"ברוך" (נודה לך), אבל מסתיימת ב"ברוך" (ברוך אתה ה' על הארץ ועל המזון) הרבה פעמים הברכה מודפסת בברכונים כשני קטעים, אבל זו ברכה אחת.
ברכת ירושלים	ירושלים והמקדש, מלכות בית דוד	מדאורייתא	דוד, שכבש את ירושלים מהיבوسی ורצה לבנות את בית המקדש, ושלמה שבנה את בית המקדש	לא פותחת ב"ברוך" אבל מסתיימת ב"ברוך" (ברוך אתה ה' בונה ברחמי ירושלים, אמן")
ברכת הטוב והמטיב	לתת תקווה לעם ולחזק את האמונה שנשוב לירושלים ולמקדש	מדרבנן	חכמים, לאחר שנחרבה העיר ביתר וגופות היהודים לא נתנו לקבורה. כעבור זמן התאפשרה הקבורה ואירע נס שהגופות שלהם נשמרו. הטוב – שהגופות נשמרו, והמטיב – שהובאו לקבורה	פותחת ב"ברוך" אבל לא מסתיימת ב"ברוך"